Kiswahili Gredi ya 8

Muhula wa 3 - maandalio 40 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 40 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 40 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 8, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 3, yanayoshughulikia mada za Haki za watoto, Magonjwa yasiyoambukizwa, Heshima kwa tamaduni za wengine, Kuweka akiba na Maadili ya kijamii, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
11.1.1	Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja	2
11.2.1	Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	2
11.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	2
11.4.1	Mnyambuliko wa Vitenzi: Kutendeka, Kutendewa na Kutendatenda	2
12.1.1	Kusikiliza kwa Makini	2
12.2.1	Kusoma kwa Ufasaha	2
12.3.1	Insha za Kiuamilifu: Hotuba ya Kutoa Ufafanuzi	2
12.4.1	Aina za Sentensi: Sentensi Changamano	2
13.1.1	Hadithi: Wahusika	2
13.2.1	Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mbinu za Lugha)	2
13.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo kuhusu Mahali	2
13.4.1	Ukanushaji wa Hali ya Mazoea na Timilifu	2
14.1.1	Hadithi: Matumizi ya Lugha	2
14.2.1	Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Mjadala	2
14.3.1	Insha za Maelekezo	2
14.4.1	Udogo wa Nomino	2
15.1.1	Usikilizaji Husishi	2
15.2.1	Ufupisho	2
15.3.1	Baruapepe ya Kiofisi	2
15.4.1	Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Umuhimu, miktadha na vipengele vya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja kuhusu haki za watoto
Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja; b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuandaa na kutumia vidokezo

Kadi za vidokezo: Hotuba ya Siku ya Mtoto wa Afrika
Kadi 1 - Utangulizi: salamu (mwalimu mkuu, walimu, wanafunzi); mada - haki za watoto; swali: "Je, kila mtoto hapa anajua haki zake?" Kadi 2 - Hoja 1: haki ya elimu; mfano - mtoto wa jirani aliyeachishwa shule kuchunga mbuzi. Kadi 3 - Hoja 2: haki ya ulinzi dhidi ya dhuluma na ajira; nambari ya msaada 116. Kadi 4 - Hoja 3: haki ya kusikilizwa; klabu za haki shuleni. Kadi 5 - Hitimisho: haki huenda na majukumu (heshima, bidii); shukrani.
Vidokezo vya hoja ni maneno machache muhimu yanayomkumbusha msemaji hoja zake kwa mpangilio. Umuhimu: humsaidia kutosahau hoja, hupanga mawazo, hujenga ujasiri, humwezesha kutazama hadhira, huokoa muda. Miktadha: hotuba gwarideni, mijadala, mikutano ya wazazi, mabaraza ya kijiji, matangazo katika kanisa au msikiti, mahojiano. Vipengele: (1) andika maneno muhimu tu, si sentensi kamili, (2) panga kwa nambari, (3) hoja moja kwa kila kadi, (4) andika kwa herufi kubwa zinazosomeka, (5) tazama kadi kwa haraka kisha tazama hadhira, (6) fanya mazoezi kabla.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Umuhimu, miktadha na vipengele vya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja kuhusu haki za watoto	11.1.1 Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja	5
2	Kutoa mazungumzo kwa kutumia vidokezo vya hoja kuhusu haki na majukumu ya watoto	11.1.1 Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja	9
3	Kuteua matini ifaayo na kueleza ujumbe wa hadithi fupi 'Mtoto wa Machimbo'	11.2.1 Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	13
4	Kutambua msamiati na matumizi mengine ya lugha katika makala ya kujichagulia kuhusu haki za watoto	11.2.1 Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	17
5	Vipengele vya insha ya maelezo kupitia insha 'Siku ya Mtoto wa Afrika Shuleni Kwetu'	11.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	21
6	Kuandika insha ya maelezo kuhusu mtu, mahali au tukio linalohusiana na haki za watoto	11.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo	25
7	Kutambua vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda	11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi: Kutendeka, Kutendewa na Kutendatenda	29
8	Kutumia vitenzi katika kauli ya kutendeka, kutendewa na kutendatenda katika sentensi na vifungu kuhusu haki za watoto	11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi: Kutendeka, Kutendewa na Kutendatenda	33
9	Kusikiliza mazungumzo ya afya 'Adui Asiyeambukiza' na kudondoa habari muhimu kwa mpangilio	12.1.1 Kusikiliza kwa Makini	37
10	Kukadiria maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika matini ya kusikiliza 'Babu na Kisukari'	12.1.1 Kusikiliza kwa Makini	41
11	Kueleza vipengele vya kusoma kwa ufasaha na kusoma kifungu 'Uchunguzi wa Mapema Huokoa Maisha' kwa matamshi na sauti ifaayo	12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	45
12	Kusoma makala ya afya kwa kasi ifaayo (maneno 105 kwa dakika) na ishara zifaazo	12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	49
13	Maana, ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu magonjwa yasiyoambukizwa	12.3.1 Insha za Kiuamilifu: Hotuba ya Kutoa Ufafanuzi	53
14	Kuandika na kuwasilisha hotuba ya kutoa ufafanuzi kuhusu kujikinga na magonjwa yasiyoambukizwa	12.3.1 Insha za Kiuamilifu: Hotuba ya Kutoa Ufafanuzi	57
15	Maana ya sentensi changamano na kuitambua kwa kulinganisha na sentensi sahili na ambatano	12.4.1 Aina za Sentensi: Sentensi Changamano	61
16	Kutumia sentensi changamano ipasavyo katika kifungu kuhusu kujikinga na magonjwa yasiyoambukizwa	12.4.1 Aina za Sentensi: Sentensi Changamano	65
17	Kutambua wahusika na kuchambua sifa zao katika hadithi 'Harusi ya Halima'	13.1.1 Hadithi: Wahusika	69
18	Kueleza mafunzo kutokana na wahusika wa 'Harusi ya Halima' na kushiriki uchambuzi wa wahusika	13.1.1 Hadithi: Wahusika	73
19	Kutambua mbinu za lugha katika Onyesho la Tano la 'Mkokoteni wa Bahati'	13.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mbinu za Lugha)	77

20	Kueleza umuhimu wa mbinu za lugha katika tamthilia na kuchanganua matumizi yake	13.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia (Mbinu za Lugha)	81
21	Vipengele vya insha ya maelezo kuhusu mahali kupitia insha 'Ziara Yetu Bomas of Kenya'	13.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo kuhusu Mahali	85
22	Kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mahali pa kitamaduni au pa kihistoria	13.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Maelezo kuhusu Mahali	89
23	Maana ya ukanushaji na kutambua ukanushaji wa hali ya mazoea na hali timilifu	13.4.1 Ukanushaji wa Hali ya Mazoea na Timilifu	93
24	Kukanusha sentensi za hali ya mazoea na timilifu kuhusu desturi na tamaduni za jamii mbalimbali	13.4.1 Ukanushaji wa Hali ya Mazoea na Timilifu	97
25	Kutambua vipengele vya lugha katika hadithi 'Kindi Mwenye Busara'	14.1.1 Hadithi: Matumizi ya Lugha	101
26	Umuhimu wa vipengele vya lugha na kusimulia hadithi kuhusu kuweka akiba kwa kuvitumia ipasavyo	14.1.1 Hadithi: Matumizi ya Lugha	105
27	Kusoma kifungu cha mjadala 'Je, Watoto Wapewe Pesa za Mfukoni?', kudondoa habari na kutambua msamiati mpya	14.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Mjadala	109
28	Kuchambua mitazamo katika kifungu cha mjadala na kutoa msimamo wenye sababu	14.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Mjadala	113
29	Vipengele vya insha ya maelekezo kupitia 'Jinsi ya Kutengeneza Kibubu cha Akiba'	14.3.1 Insha za Maelekezo	117
30	Kuandika insha ya maelekezo ya kufika mahali: 'Jinsi ya Kufika Ofisi ya Chama cha Akiba kutoka Shuleni'	14.3.1 Insha za Maelekezo	121
31	Kutambua nomino katika hali ya udogo na kuzibadilisha kutoka hali ya wastani	14.4.1 Udogo wa Nomino	125
32	Kutumia nomino katika hali ya udogo ipasavyo katika sentensi na kifungu kuhusu kuweka akiba	14.4.1 Udogo wa Nomino	129
33	Maana na vipengele vya usikilizaji husishi katika mazungumzo kati ya Bibi Nafula na mjukuu wake kuhusu uaminifu	15.1.1 Usikilizaji Husishi	133
34	Kushiriki mazungumzo ya usikilizaji husishi katika miktadha rasmi na isiyo rasmi kuhusu maadili ya kijamii	15.1.1 Usikilizaji Husishi	137
35	Kueleza ujumbe wa kila aya ya kifungu 'Utu Wetu, Nguzo Yetu' kwa sentensi mojamoja	15.2.1 Ufupisho	141
36	Kuandika ufupisho wa aya moja unaozingatia mtazamo wa kifungu 'Utu Wetu, Nguzo Yetu'	15.2.1 Ufupisho	145
37	Ujumbe, vipengele vya kimuundo na lugha ya baruapepe ya kiofisi	15.3.1 Baruapepe ya Kiofisi	149
38	Kuandika baruapepe ya kiofisi kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao kuhusu shughuli ya maadili ya kijamii	15.3.1 Baruapepe ya Kiofisi	153
39	Kutambua usemi halisi na usemi wa taarifa na kujadili kanuni za kubadilisha usemi	15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa	157
40	Kutumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo katika mazungumzo na ripoti kuhusu maadili ya kijamii	15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa	161

ELIMU254

Umuhimu, miktadha na vipengele vya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja kuhusu haki za watoto

Mada 11.0 Haki za watoto > Mada ndogo 11.1.1 Kuzungumza kwa Kutumia Vidokezo vya Hoja | Kipindi 1 kati ya 2 | Dakika 40

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja; b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuandaa na kutumia vidokezo

MASWALI DADISI

- Kwa nini ni muhimu kuandaa vidokezo unapozungumza?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Mawasiliano na ushirikiano**	Wanafunzi wanaeleza mawazo yao kwa mwenzao na kuwasilisha matokeo kwa kikundi.
UMILISI	**Ubunifu**	Wanafunzi wanabuni sentensi, mifano au njia zao wenyewe za kuonyesha wazo.
UMILISI	**Kujiamini**	Wanafunzi wanazungumza na kusoma mbele ya wenzao kwa kujiamini na kuona kwamba bidii huleta matokeo bora.
MAADILI	**Heshima**	Wanafunzi wanawasikiliza wenzao wanapozungumza na kupokea masahihisho kwa adabu.
MAADILI	**Upendo**	Wanafunzi wanamsaidia mwenzao anayekwama.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Haki za watoto**	Mifano inaonyesha haki za watoto nyumbani na shuleni.
SUALA MTAMBUKO	**Ulinzi na usalama wa watoto**	Wanafunzi wanafuata kanuni za usalama shuleni, nyumbani na barabarani.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Kadi ndogo za kuandikia vidokezo | Mfano wa vidokezo vya hotuba | Chati ya haki za watoto | Saa au kipima muda

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

vidokezo vya hoja | kadi za vidokezo | neno kuu | mpangilio | hotuba | mjadala | baraza | haki za watoto | ajira ya watoto | kudhulumiwa

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 6	dak 9	dak 10	dak 9	dak 6

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	6	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anasoma hotuba fupi kutoka karatasi bila kuinua kichwa hata mara moja. Kisha anazungumza kuhusu jambo hilo hilo akitazama hadhira na kuangalia kadi ndogo mara kwa mara. Anauliza: "Mlipendelea njia ipi? Kwa nini?"" Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	9	Waongoze wanafunzi kupitia "Kadi za vidokezo: Hotuba ya Siku ya Mtoto wa Afrika" (kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia kadi ndogo za kuandikia vidokezo, mfano wa vidokezo vya hotuba, chati ya haki za watoto. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	10	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	9	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	6	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Kwa nini si vizuri kuandika hotuba nzima kwenye kadi za vidokezo?"	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

KUZUNGUMZA KWA KUTUMIA VIDOKEZO VYA HOJA

Kadi za vidokezo: Hotuba ya Siku ya Mtoto wa Afrika

Kadi 1 - Utangulizi: salamu (mwalimu mkuu, walimu, wanafunzi); mada - haki za watoto; swali: "Je, kila mtoto hapa anajua haki zake?" Kadi 2 - Hoja 1: haki ya elimu; mfano - mtoto wa jirani aliyeachishwa shule kuchunga mbuzi. Kadi 3 - Hoja 2: haki ya ulinzi dhidi ya dhuluma na ajira; nambari ya msaada 116. Kadi 4 - Hoja 3: haki ya kusikilizwa; klabu za haki shuleni. Kadi 5 - Hitimisho: haki huenda na majukumu (heshima, bidii); shukrani. Vidokezo vya hoja ni maneno machache muhimu yanayomkumbusha msemaji hoja zake kwa mpangilio. Umuhimu: humsaidia kutosahau hoja, hupanga mawazo, hujenga ujasiri, humwezesha kutazama hadhira, huokoa muda. Miktadha: hotuba gwarideni, mijadala, mikutano ya wazazi, mabaraza ya kijiji, matangazo katika kanisa au msikiti, mahojiano. Vipengele: (1) andika maneno muhimu tu, si sentensi kamili, (2) panga kwa nambari, (3) hoja moja kwa kila kadi, (4) andika kwa herufi kubwa zinazosomeka, (5) tazama kadi kwa haraka kisha tazama hadhira, (6) fanya mazoezi kabla.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Vidokezo vya hoja ni nini?	**Maneno machache muhimu yanayomkumbusha msemaji hoja zake kwa mpangilio**
2	Taja umuhimu mitatu wa kuzungumza kwa kutumia vidokezo.	**Kutosahau hoja, kupanga mawazo, kujenga ujasiri, kumwezesha msemaji kutazama hadhira, kuokoa muda (yoyote mitatu)**
3	Taja miktadha miwili katika jamii ambapo watu huzungumza kwa vidokezo.	**Hotuba gwarideni, mijadala, mikutano ya wazazi, mabaraza ya kijiji, matangazo kanisani au msikitini, mahojiano (yoyote miwili)**
4	Kwa nini si vizuri kuandika hotuba nzima kwenye kadi za vidokezo?	**Msemaji ataisoma tu bila kutazama hadhira; kadi zitakuwa nyingi na ngumu kufuata**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengi huandika sentensi ndefu kwenye kadi kwa hofu ya kusahau. Waonyeshe jinsi ya kupunguza "Elimu ni haki ya kila mtoto bila kujali jinsia" kuwa "Elimu - kila mtoto".

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Kila mara huonyesha nia ya kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja, na hutoa mifano yake mwenyewe.
Kufikia matarajio (ME)	Huonyesha nia ya kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja katika hali anazozifahamu.
Kukaribia matarajio (AE)	Wakati mwingine huonyesha nia ya kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja, kwa kawaida baada ya kukumbushwa na mwalimu au mwenzake.
Chini ya matarajio (BE)	Bado haonyeshi nia ya kutambua umuhimu na miktadha ya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja; anahitaji mfano wazi na uongozi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Mpe mwanafunzi kifungu kifupi na umwombe apigie mstari maneno matatu muhimu katika kila sentensi. Maneno hayo ndiyo vidokezo vyake.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Badilisha aya hii kuwa kadi mbili za vidokezo: "Watoto wengi hufanya kazi mashambani na migodini badala ya kwenda shule. Hii ni kinyume cha sheria. Ajira ya watoto huwanyima elimu na huhatarisha afya zao." (Jibu: Kadi 1: Ajira ya watoto - mashamba, migodi - badala ya shule - kinyume cha sheria. Kadi 2: Madhara - kukosa elimu - afya hatarini)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "umuhimu, miktadha na vipengele vya kuzungumza kwa kutumia vidokezo vya hoja kuhusu haki za watoto" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.